Raadsvergadering d.d. 22 juni 2023

Voorstelnummer 34-2023
Agendanummer 7
Zaaknummer Z23124258
Onderwerp: Begroting 2024, 1ste begrotingswijziging 2023 en jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst IJmond
Portefeuillehouder: Wethouder Schilder

Aan de raad.

Gevraagde beslissing

1. in te stemmen met de concept begroting 2024 van de Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond). De raming in de gemeentelijke begroting in de jaarschijf te verhogen met € 8.065 in 2024, oplopend tot € 15.647 in 2026. Voor 2027 in onze begroting een raming op te nemen van € 294.134. En een positieve zienswijze op de begroting 2024 van de OD IJmond in te dienen;
2. in te stemmen met de 1ste begrotingswijziging 2023 van de OD IJmond en de gevolgen van deze begrotingswijziging over te nemen in de zomernota 2024 en een positieve zienswijze in te dienen;
3. kennis te nemen van de jaarrekening 2022, met bijlagen, van de OD IJmond.

Samenvatting

Sinds 1 mei 2017 is de gemeente Edam-Volendam deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. De OD IJmond voert voor onze gemeente de wettelijke basistaken op het gebied van milieu uit. Ingevolge artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling hebben wij van de OD IJmond de ontwerp begroting voor het jaar 2024 ontvangen. Daarbij hebben we, als gevolg van een aantal ontwikkelingen, de 1ste begrotingswijziging 2023 van hen ontvangen
Tenslotte hebben wij de jaarrekening 2022, met bijlagen ontvangen.

Indien gewenst kan uw gemeenteraad uiterlijk voor 7 juli a.s. een zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 en de 1ste begrotingswijziging 2023 indienen.

Het advies is in te stemmen met de voorliggende ontwerpbegroting Omgevingsdienst IJmond 2024 en de 1ste begrotingswijziging OD IJmond 2023 en een positieve zienswijze in te dienen (e.e.a. conform bijgaande concept brief).

Daarnaast is het advies kennis te nemen van de jaarrekening 2022.

Onderbouwing en alternatieven

Op grond van artikel 35 lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zendt het dagelijks bestuur (DB) van het gemeenschappelijk orgaan de ontwerpbegroting, acht weken voordat zij door het algemeen bestuur wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen (artikel 35 lid 3 Wgr). Lid 5 van dit artikel bepaalt daarnaast dat het 1ste en 3de lid ook van toepassing zijn bij een wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën bij begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.

©ev 2020

In artikel 29 lid 11 van de GR van de OD IJmond is bepaald dat op het wijzigen van de begroting de leden 2 tot en met 7 van de GR zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing zijn, tenzij het technische begrotingswijzigingen betreffen die niet zorgen voor een verhoging van de bijdragen van de deelnemers. Voor laatstgenoemde begrotingswijzigingen is het algemeen bestuur bevoegd deze vast te stellen zonder daarvoor om een zienswijze van de deelnemers te verzoeken.

Ingevolge artikel 34 lid 3 van de Wgr stelt het Algemeen Bestuur (AB) van de gemeenschappelijke regeling de jaarrekening vast in het jaar volgend op het jaar waarop zij betrekking heeft. De jaarrekening zal op 13 juli 2022 aan het AB ter vaststelling worden voorgelegd.

Jaarrekening 2022
Het boekjaar 2022 sluit af met een positief exploitatieresultaat van € 121.955,- (voor bestemming). Het financieel resultaat van 2022 is positief in vergelijking met de begroting.

resultaten in nasleep Corona
Begin 2022 was de samenleving nog in lockdown. In het begin van de lente eindigden de meest ingrijpende Corona-maatregelen. Daarnaast waren er gemeenteraadsverkiezingen. Dit zorgde voor een veranderde bezetting van het AB en DB van OD IJmond. Op 13 juli 2022 kwam het nieuwe bestuur voor het eerst samen.

De huidige arbeidsmarkt blijft een grote uitdaging voor de OD IJmond. De OD IJmond is een lerende organisatie en is constant bezig om nieuwe medewerkers op te leiden. Intern opleiden van nieuwe collega's blijft het onderscheidend vermogen van de OD IJmond.

Het hybride werken en de betrokkenheid van zijn medewerkers zorgen ervoor dat OD IJmond zijn uitvoering op peil heeft weten te houden. Medewerkers hebben extra gewerkt om de uitvoering niet in het geding te laten komen. De extra inzet heeft geleid tot een groter verlofsaldo. In de jaarrekening is een reservering gevormd voor het boventallig verlof en het spaarverlof.

De concept jaarrekening 2022 (voor resultaatbestemming) is voorzien van een goedkeurende accountantsverslag en controleverklaring.

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. Het Algemeen Bestuur van OD IJmond beoogt op 17 mei 2023 te besluiten over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling (GR).

Programma milieu en leefomgeving	**Oorspronkelijke begroting 2022**	**Gewijzigde begroting 2022**	**Realisatie 2022**
	€	€	€
Totaal baten	12.009.492	11.992.950	13.403.287
Totaal directe lasten	9.351.393	9.076.681	10.155.862
Overhead	2.689.700	2.947.868	3.161.423
Saldo van baten en lasten	**31.600-**	**31.600-**	**86.003**
Toevoeging aan reserves	-	-	
Onttrekking aan reserves	31.600	31.600	35.952
Resultaat	**-**	**-**	**121.955**

©ev 2020

Voorstel is het vormen van bestemmingsreserve uit het resultaat en het restant retourneren naar de deelnemers. De geactualiseerde notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2021 is op 16 december 2020 in het Algemeen Bestuur vastgesteld. In deze notitie zijn de risico's in kaart gebracht en is een berekening gemaakt van de benodigde omvang van de weerstandscapaciteit. De ratio voor het benodigde weerstandsvermogen moet volgens de notitie liggen tussen de bandbreedte van 1,0 en 1,4.

Na toevoeging van het resultaat over 2021 is het weerstandsvermogen volledig op peil. Het toevoegen van het resultaat over 2022 aan de algemene reserve is daarom niet direct noodzakelijk.

In de navolgende tabel is het voorstel resultaatbestemming over 2022 opgenomen:

Resultaat bestemming	**2022**
Bestemmingsreserve verduurzaming detailhandel, horeca en bedrijventerreinen	€ 64.000
Retournering naar deelnemers	€ 57.955
Gerealiseerd resultaat	**€ 121.955**

Bestemmingsreserve verduurzaming detailhandel, horeca en bedrijventerreinen

Het Interreg 2 Seas project PECS (Ports Energy and Carbon Savings') is in 2022 financieel vastgesteld door zowel Provincie Noord-Holland als door het secretariaat van het Interreg 2 Seas programma. Het behaalde resultaat bedraagt € 64.000. Dit resultaat is geheel toe te schrijven aan invullende ureninzet van OD IJmond in de projectperiode.
Het voorstel is om van het behaalde resultaat met betrekking tot PECS een bestemmingsreserve te vormen voor
€ 64.000. Het voorstel is om deze bestemmingsreserve drieledig in te zetten:

1. Energiescans bij detailhandel en horeca
   Dit betreft het aanbieden van energiescans met als doel verduurzaming van de detailhandel en horeca.
2. Inhuur voor de secretaris en onafhankelijk voorzitter van het stichtingsbestuur GreenBiz IJmond
   Het stichtingsbestuur van GreenBiz IJmond vergadert vier keer per jaar. Dit is het platform waar de koers en richting van het programma bepaald wordt. Om de bestuurders en ondernemers goed te adviseren hebben zij een ervaren secretaris en onafhankelijk voorzitter nodig.
3. Uitvoeren en vormgeven van een reststoffen hub (verzamelpunt op bedrijventerrein voor alle reststoffen)
   Naar aanleiding van het Interreg project Upcycle your waste is het voornemen om een reststoffen hub op te zetten op één van de bedrijventerreinen. Dit ter bevordering van de circulaire economie. De reststoffen hub verbetert en versimpelt de mate waarin reststoffen (lees: afval) gescheiden ingezameld kunnen worden. Ook waardevolle stromen kunnen apart verzameld worden, waardoor hergebruik sterk vereenvoudigd wordt.

Retournering naar deelnemers

Het resterende bedrag ad € 57.955 zal worden geretourneerd aan haar deelnemers. Rekening houdend met de rato van de financiële inbreng is de verdeling.
Voor Edam-Volendam betekent dit:

©ev 2020

Financiële begroting incl. (overhead)	Resultaat bestemming	
	%	€
Edam-Volendam	2,31	1.341

Eerste begrotingswijziging 2023
De Omgevingswet gaat op 1 januari 2024 in. De inflatie is ongekend hoog en er is een principe-akkoord gesloten voor de CAO 2023. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding voor een 1ste begrotingswijziging 2023.

In de begroting voor 2023 van OD IJmond is geen rekening gehouden met de huidige inflatie die naar verwachting doorwerkt in de cao-afspraken en het uitstel van de Omgevingswet. De begrote indexatie was slechts 2,34%. Deze ontwikkelingen verwerken zij in een begrotingswijziging. De gewijzigde begroting 2023 is de basis voor de indexatie voor de begroting van 2024.

Verandering van bijdrage:
- door uitstel van de Omgevingswet vragen zij de bijdragen voor de uitvoering van de bodemtaken op bij Provincie Noord-Holland in plaats van bij de deelnemende gemeenten;
- de extra bijdrage van Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven;
- de extra bijdrage van het Rijk inzake de SPUK THE (toezicht handhaving en energie);
- de extra bijdrage van het Rijk inzake de SPUK IPB (Interbestuurlijk programma);
- de continuering van de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Purmerend;
- de uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Beverwijk voor bouwtaken;
- de uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Heemskerk voor bouwtaken;
- de uitvoering van de taken Label C voor gemeente Haarlem;
- de uitbreiding van de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Waterland voor bouwtaken;
- de bijdrage voor het faciliteren van een steunpunt voor Just Transition Fund.

Verandering in de lasten:
- de uitwerking van het principe-akkoord op onze personele lasten;
- de uitbreiding van onze formatie in verband met extra taakuitvoering;

<u>Personele kosten</u>
Met het opstellen van de begroting 2023 was er nog geen COA akkoord voor 2023 gesloten. In deze begrotingswijziging heeft OD IJmond het principe-akkoord cao 2023 doorgerekend. Dit betekent een extra stijging van haar personele lasten van 4,55% ten opzichte van de begroting 2023. De personele lasten bestaan voor meer dan 80% uit personeel. Deze autonome ontwikkeling wordt aldus ondervangen in de begroting 2024.

<u>Overige kosten</u>
Voor materiële kosten hanteren zij de overheidsconsumptie uit dezelfde kerngegevens-tabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 3,5% (reeds opgenomen in de begroting 2023 1,7%). Dit betekent een stijging van 1,8% voor de materiele kosten.

Loonbijstelling 4,55%
Bijstelling prijs materiële overheidsconsumptie (imoc*) (CBS*) 1,80%
Gewogen gemiddelde aanvullende indexatie 4,19%
*imoc Index materiele overheidsconsumptie

©ev 2020

*CBS centraal Bureau voor statistiek
Aangepast tarief als gevolg van eerste begrotingswijziging 2023.
Het basistarief van hun diensten bedraagt € 91,58 (oorspronkelijke begroting 2023 € 87,90).

Concept Begroting 2024
Het dagelijks bestuur van OD IJmond heeft ingestemd met de conceptbegroting 2024, hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders (begroting 2024) omschreven.

Met de begroting geeft het dagelijks bestuur van OD IJmond een indicatie over de hoogte van de bijdrage van de deelnemers, de beleidsvoornemens en prijscompensatie. De begroting maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als langere termijn invloed hebben op het beleid en de organisatie, welke strategische keuzes worden gemaakt en welke financiële kaders hiervoor worden vastgesteld.

Ontwikkelingen
Met de komst van de Omgevingswet staat de grootste verandering in de geschiedenis van omgevingsdiensten voor de deur. Daarnaast vragen onderwerpen als stikstof, groen staal en de transitie naar een waterstofeconomie, steeds meer aandacht en expertise. Op dit moment is niet te voorzien wat deze dossiers in 2024 specifiek aan inzet van OD I IJmond gaan vragen. Ook het pas verschenen rapport van de commissie Van Aartsen en de aanbevelingen en reactie daarop van staatsecretaris Van Weyenberg (IenW) hebben grote impact op de dienst.

Door de aanhoudende onduidelijkheid over de details van de Omgevingswet en krapte op de arbeidsmarkt en de CAO onderhandelingen, kent de begroting 2024 onzekerheden. OD IJmond stelt de begroting op met de grootst mogelijke zorg en volgens de laatste ontwikkelingen. Het is mogelijk dat straks in de begroting rekening is gehouden met zaken die tijdens het schrijven van deze begroting nog niet bekend zijn.

In de begroting van 2024 wordt rekening gehouden met:
- een verhoging van de GR-bijdrage voor de gemeente Haarlem voor minimaal 1340 uur (een volledige formatieplaats), voor uitvoering van de basistaken bodem;
- een organisatie die groeit. Om ervoor te zorgen dat de ondersteunende diensten en vooral ICT kan blijven voldoen aan de toenemende vraag vanuit de organisatie en de deelnemers, verhogen zij de overheadsformatie verder. De eerste twee jaar financiert OD IJmond deze uit incidenteel geld;
- de Wet open overheid (Woo), welke het recht regelt recht op informatie over alles wat de overheid doet. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De nieuwe wet gaat veel verder dan de Wob en gaat meer vragen van deze organisatie. Vanaf 2024 houden zij rekening met een volledige formatieplaats voor de coördinatie hiervan. Dit is lijn met gemeenten;
- verzoeken van deelnemers over advisering van de OD IJmond bij planvorming en bouwinitiatieven, onder andere op het stikstofdossier. Op basis van de voornoemde uitspraken zien zij dat de inzet op dit dossier steeds omvangrijker wordt en specifieke deskundigheid vereist. Gelet op deze complexiteit en het gebrek aan (landelijke) oplossingen, zie OD IJmond dat de inzet op dit dossier extreem toeneemt en dat voor het realiseren van plannen steeds vaker maatwerkoplossingen nodig zijn. Om de deelnemers de komende jaren op dit dossier adequaat te kunnen blijven adviseren, is extra inzet benodigd;
- de Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied, waarin staat beschreven welke stappen er de komende jaren worden gezet om de industrie te verduurzamen en hoe de samenwerkende partijen inzetten op de ontwikkeling van een waterstofketen op industriële schaal. Gelet op de spanningen die in de afgelopen jaren bij omwonenden rondom Tata Steel zijn ontstaan, waarbij de zorg over gezondheid van omwonenden een belangrijk item is, is het van belang om de IJmond-gemeenten

©ev 2020

vanuit het wettelijk adviseurschap adequaat te adviseren en inzicht te geven over de milieugevolgen van alle hierboven (forse) geschetste ontwikkelingen. Om hier invulling aan te geven vraagt OD IJmond om een uitbreiding van het team vergunningen met 1 fte voor de regio IJmond.

Indexering

Personele kosten

In de 'Kerngegevenstabel MLT1 2022-2025' (maart 2022) geeft het Centraal Plan Bureau aan dat de loonvoet voor de Overheidssector naar verwachting 4,1% bedraagt in de periode 2022-2025. Voor ongeveer twee-derde van de medewerkers van deze dienst is er verder een individuele groei van 3% in de salarisschaal mogelijk. Daarom hanteert OD IJmond voor periodieke verhogingen 2% procent. Om doorontwikkeling van de OD IJmond te kunnen realiseren willen zij voor 2024 het budget voor de ontwikkelkosten stellen op 2,5% van de totale begroting voor loonkosten. In totaal is de loonontwikkeling daarom 6,5%.

Materiele kosten

Voor materiële kosten hanteert de OD IJmond de overheidsconsumptie uit dezelfde kerngegevens-tabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 2,8%. Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie, de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de buitengewone inflatie is het lastig om te beoordelen of dit percentage over anderhalf jaar valide is. Omdat er geen andere betrouwbare informatie is, stelt OD IJmond voor om de voorcalculatie voor de prijsontwikkeling op 2,8% te zetten.

Gewogen indexatie

De lasten in de begroting van de OD IJmond bestaan voor ongeveer 87% uit personele en voor ongeveer 13% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de begroting 6,02%.

Taakuitbreiding

Naast de benodigde indexatie van het tarief voor loon- en prijscompensatie, verhoogt de OD IJmond hun personele lasten door de formatie uit te breiden met totaal drie formatieplaatsen, een Woo-coördinator, een specialist in Stikstof en voor de regio IJmond een omgevingsmanager voor het wettelijk adviseurschap transitie Tata Steel.

Decentralisatie bodemtaken

In de begroting van 2024 houdt de OD IJmond voor het eerst rekening met de taakuitvoering voor de bodemlocaties op basis van ervaringscijfers. Hierin houdt OD IJmond ook rekening met het overgangsrecht. Er zijn nog geen concrete afspraken over de wijze van financiering van de overgangslocaties. Hierin worden in 2023 en 2024 afspraken gemaakt nadat de monitoring onder leiding van Omgevingsdienst Nederland is afgerond, wat betekent dat de bijdrage in de meerjarenramingen in de toekomst kan wijzigen.

Bijdrage bodem EV

	Bodem uren	Bodem bijdrage
Edam-Volendam	845,29	€ 82.204

Tarief 2024

Naast de GR-bijdragen, is het gebruikelijk dat in het lopende jaar de gemeente of andere opdrachtgevers aanvullende tijdelijke taken afnemen; deze diensten zijn incidenteel. Om te kunnen blijven voldoen aan deze vraag is soms inhuur of tijdelijke uitbreiding van formatie nodig. Voor deze tijdelijke werkzaamheden op contractbasis wordt een opslag op ons basistarief van 10-25% gehanteerd.

©ev 2020

Het basistarief van de diensten bedraagt voor 2024 € 97,25
Het tarief is binnen de bandbreedte van de Kadernota 2024 gebleven.

Financiële aspecten
De financiële stukken van de OD IJmond zijn ter controle en advisering voorgelegd aan de afdeling Bedrijfsvoering, team beleid & belastingen. Hieronder is hun advies verwerkt.

De begrotingswijziging 2023 wordt meegenomen in onze Zomernota.

Zoals in de eind januari ontvangen kadernota van de OD IJmond al is aangekondigd zijn in de salariskosten van de dienst (een van de grootste "costdrivers") nog niet de resultaten van de nieuwe CAO-afspraken verwerkt. De kostenindexatie op dit onderdeel is nog steeds gebaseerd om bestaande afspraken. Indien de stijging uit de nieuwe CAO afspraken hoger wordt dan waarmee in de toegepaste indexatie rekening is gehouden zal dit naderhand worden verwerkt in een begrotingswijziging van de dienst, en worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In de begroting van de dienst is overigens vermeld dat onze gemeente staat voor een mogelijke verandering in de basistaken die van de dienst wordt afgenomen: ook daarvan zijn in de raming voor onze gemeente nu nog geen veranderingen merkbaar.
Voor het overige wijkt de nu aangeboden begroting 2024 niet veel af van de aangekondigde uitgangspunten in de Kadernota.
Voorgesteld wordt de ramingen in onze begroting 2024 en verder in overeenstemming te brengen met de geraamde bijdragen van de Omgevingsdienst:

	2024	2025	2026	2027
	€	€	€	€
Nu geraamd	265.068	271.694	278.487	278.487
Nieuwe raming	273.133	279.961	286.960	294.134
Bijramen	**8.065**	**8.267**	**8.473**	**15.647**

De hogere stijging in het laatste jaar is een gevolg van het feit dat in de laatste (nieuwe) kolom van onze meerjarenbegroting standaard nog geen indexatie heeft plaatsgevonden.

Personele aspecten
Het voorstel heeft geen personele aspecten.

Risico's
Niet van toepassing.

Gevolgde procedure
De ontwerp begroting 2024 en de 1ste begrotingswijziging 2023 zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) van de OD IJmond en op 14 april 2023 aan deelnemende gemeenteraden verzonden.
De ontwerp begroting 2024, 1ste begrotingswijziging 2023 en de jaarrekening 2022 zullen op 19 juli a.s. aan het Algemeen Bestuur van de OD IJmond worden voorgelegd.

©ev 2020

Burgerparticipatie, inspraak, zienswijzen en communicatie
De gemeenteraad wordt middels onderhavig raadsbesluit en -voorstel op de hoogte gesteld van de ontwerp begroting 2024 en de 1ste begrotingswijziging 2023. U krijgt de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. Tevens ontvang u de jaarrekening 2022, met bijlagen.

Op grond van artikel 35 lid 2 dient de ontwerp begroting ter inzage te worden gelegd. Lid 5 bepaalt dat de wijziging van de begroting niet ter inzage hoeft te worden gelegd. De ontwerpbegroting heeft vanaf 11 mei 2023 ter inzage gelegen.

Rapportage, verantwoording en evaluatie
In de jaarrekeningen over 2023 en 2024 zal gerapporteerd worden over de begrotingen van de betreffende jaren. Deze worden opgesteld en vastgesteld in het eerste half jaar van 2024 respectievelijk 2025. Te zijner tijd ontvangt u de jaarrekeningen 2023 en 2024.

Bijlagen
- Aanbiedingsbrief OD IJmond;
- Ontwerpbegroting 2024;
- 1ste begrotingswijziging 2023;
- Accountantsverslag;
- Controleverklaring;
- Conceptbrief zienswijze.

Edam-Volendam, d.d. 9 mei 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris, de burgemeester,
H. van der Woude L.J. Sievers.

©ev 2020